

מסורת הש"ס

(א) תיבת וכו' הוא טעות.
(ב) דק"ס, (ג) ופרשה לו ג',
(ג) נפ"צ הלכה ב', (ד) רש"י,
(ה) ומתפאף שם פ"ב ה"ב,

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה ה"ג כפי
ר"ח וכו' כדי שיהיו זוות
לאמון וכן משמע ל"ל ותיבת
לזריבת ותיבת ראשונה
נמשק: (ב) ד"ה דבש וכו'
א"צ הכי קאמר דוקא
בטומאתו: (ג) תוס' ד"ה הא
באמה: כ"צ ר"ל ברייתא והא
בברא ר"ל מתניתין:

מוסף תוספות

א. שמיניין לאותה
ברכה שניה בריכה
ראשונה שתלד שהיא ג'
לאמהות כדי שלא תברח
הברכה השנייה ותברח
הראשונה והאמהות עמה.
שם. ב. ומכשיר: רמב"ן.
ג. כיון דאיכא חלות
ומעבר בהו שעה, לא חזו
למשק ומאכל הוא. ג'.

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פ.

מתני' הלוקה פירות שוכר. כגון שאמר לו צניסן מכור לי פירות שנה זו מה שילדו בכל חדש אצל האמהות לא קנה. ודך היונים לעשות שני ולדות בכל חדש זכר ונקבה חוץ מחדש אדר שאין יולדין והנהו ולדות גם הם לסוף ב' חדשים עושים ולדות בכל

חדש וכל שני ולדות קרוין בריכה: **מפריה**. הלוקה בריכה ראשונה מניח לפירות עם האם שאותן לא מכר שכן דרך המוכרין פירות שוכר לעכב בריכה ראשונה להיות זוות לאמהות להתקיים השוכר פן יצרחו האמהות והוא שזוכו לא מכר הלכך מסתמא גם בריכה ראשונה שיר המוכר להיות עם השוכר דזו היא קיים השוכר. ובגמ' מפרש דגם פירות הראשונים דההיא בריכה ראשונה שיר המוכר להיות זוות להך עם בריכה ראשונה פן תצרח דהא אלאמה לא מנטוותא ומכיון שתצרח בריכה ראשונה תצרח גם האם ונמלא מפקדי שזוכו. כך דעמי לפרשה בגמ': **פירות כוורת**. של שנה אחת. דבורים הנולדים מן הכוורת: **נוטל ג' נחלים**. ג' חצורות הולדות ראשונה בג'. וזמנים מט' ימים או י' ימים זה אחר זה שכן דרך הכוורת בתחלת ימות הקיץ יוצא מן הכוורת נחל של דבורים ילדות שילדו האמהות ויושצין על ענף האילן

ומציא כוורת חדש ומכניסן למוכו וכן לסוף ט' או י' ימים יוצא נחל של דבורים אחר ומציא כוורת אחרת ריקנית ומכניסן למוכו וכן השלישי וקורין לו טיר"ל"ל ויש שעושין עד ז' וח' פעמים במלכות יון ובמלכות זר ורובן עושין ג' פעמים והשלישי גרוע מכולן לאחרון אחרון גרוע הלכך די בג' נחלין ראשונים שהן חשודין: **ומסרם**. כלומר מכאן ואילך גורס להם המוכר שימסרום מאלהין ולא יעשו עוד פירות כדי שיהיו טורדין ועסוקין לעשות דבש אין עושין ולדות והדבש של מוכר הוא שכן דרך הכוורת לאחר שילדו כל הנחלין עושה דבש ויש שהורגין אותן ולוקחין הדבש ויש שמריקין אותן לכוורת ריקנית: **ומסרם**. בגמרא מפרש: **חלוש דבש**. הכוורת לאחר שעשתה פירות ויאלו הנחלין לוקחין את הדבש והוא עשוי חלות חלות ויש בו י' חלות או עשרים זה צד זה משעוה ודבש מעורב יחד והמוכר חלות כוורתו ולא מכר את הכוורת רואה הוא להכניסה בימות הגשמים להנעימה לשנה הבאה לעשות פירות והלכך מסתמא שיר ב' חלות להתפרנס בהן הדבורים בימות הגשמים: **גרופיות**. ענפים וחוחר וזמון. כדאמר' בבראשית רבה ט' ויטע כרם [בראשית ט'] לא היה לו ליטע לא ייחור אחד ולא גרופית אחת ומהיכן היה לו א"ר אבא בר כהנא הכנים עמו וזמורות לנטיעות וייחורים לתאנים וגרופיות לזיתים: **גב' והפניא**. הלוקה פירות שוכר מפריה בריכה ראשונה ושניה וקס"ד דשתי בריכות הללו מן האמהות כגון בריכה ראשונה של ניסן ובריכה שניה של אייר והלכך קשיא לתמיתין דלא משיירא אלא בריכה ראשונה של אמהות אצל כל מה שילדו האמהות עוד הכל מכור: **ה"ג כפי** ר"ח מרומי לא קשיא לא לה הא לאמה. האי שניה אצריכה ראשונה קאי שפירא גם בריכה ראשונה שתלד והיא בריכה ראשונה לסוף ב' חדשים כדי שיהיו זוות (א) לבריכה אמן ראשונה וכן משמע הא לה האי שניה לה לבריכה ראשונה משיירין אותה כדי שתתקיים היא: **והא לאמה**. האי בריכה ראשונה דקמתי במתני' ובברייתא לאמה קאמר שמשיירין לה לאם בריכה ראשונה ממנה להיות לה לזוואת וצאה הברייתא להשיעונו דמההיא בריכה ראשונה של אם משיירין גם ממנה בריכה ראשונה ומאי דלא פירש במתני' פירש בברייתא. והאי דקרי לפירות בריכה ראשונה שניה משום דשניים הם לאמהות של אמן בני צנים שניים הם לוקחים. וצין מתני' וצין ברייתא במוכר פירות שזוכו סתם מיידי והמשנה והברייתא במכירה אחת מיידי ובשוכר אחד כמו שפירשתי אלא שהברייתא פירשה יותר מן המשנה דמתני' לא איירי בצני בריכה ראשונה אם יפריח גם מהם או לא וכן נראה בעיני ועיקר.

ויש לשנוות הרבה דמוקי לה בשני שזכרין או בשתי מכירות ואין בהן ממש ושיטת השמועה אינה מתישבת בהן כלל: **ופריך** גמרא **לאמה מ"ט**. די בבריכה ראשונה דקמתי מתני' מפריה בריכה ראשונה ולא קמתי ב' בריכות שפירא דמשום דמנטוותא אצרתא כלומר אצריכה ראשונה דשצבקיין לא ולאזנה הוא הזכר בן זוגה כן פרי"ח. ולא הוא צריך דבר לו אלא משום דלא תקשי מה לנו לזוואת דברתא אלא ש לה בן זוג דמנטוותא בדיה הלכך פירש לך דלכל היותר שני מיני זוות בעי מתני' בן זוגה וצניה: **איחי נמי**. בריכה ראשונה מנטוותא אלאמה ואכן זוגה שהרי יש לה שני מיני זוות ולמה אנו מנריקין להניח לה בריכה ראשונה כדי שלא תצרח היא ומתוך כך תצרח גם האם וחרב השוכר: **ומשני אמה אצרתא**. לצד מנטוותא שרחמי האם על הבת אצל ברתא דהיינו בריכה ראשונה לא מנטוותא אלאמה לצד ואכן זוגה אלא אם כן יש לה צנים הלכך מניחין גם לבריכה ראשונה צנים דקמתי אצלה חצורות טובא אמה וכן זוגה ובריכה ראשונה ובריכה של בריכה ראשונה בת הבת דכיון דליאכא ג' חצורות אפי' בני בריכה ראשונה לא ערקו דמנטוותי אלאמה ואם אמן ואין להניח להם צנים לאנטוותי בהדיהו דהשתא האם מנטוותא אצרתא בריכה ראשונה ובריכה ראשונה מנטוותא נמי אצרתא בריכה שניה לאם שהיא ראשונה לה וההיא מנטוותא אלאמה ואלא אמה דהו לה חצורות טובא. כן נראית בעיני שיטת שמועה זו ויש לשנוות רבות וא"ל ליישבן: **צמה מסרסן**. דלשון סירוס אצרות משמע שפוטרה של משנה: **תחדל** להאכילן חרדל כדמפרש לקמיה: **לא חרדל מסרסן אלא**. גרמא בעלמא קרגים להו כדמפרש: **חד**. מר: **ואוכלות אם דובסנן**. ומתוך שציעותן בטילות מפריה ורביה וחצורות ועושות דבש. ורבינו חננאל פירש אוכלות דבש שצנקי החלות וחצורות ומגדלות צנקים ואיכא למימר דלשנה הבאה יולדו אותן הדבורים ויהיו של מוכר: **ור' יוחנן**. לאו אסירוס של זכרות מיידי כלל אלא האי סירוס לשון דילוג הוא כמו קראה סירוסין במסכת מגילה ירושלמית וזה"ק מתני' נוטל ג' נחלין ע"י דילוג ראשון שלישי וחמישי והמוכר יכול השאר שיהיה לשניה מן הטובים ומן הכחושין שכן דרך סתם מוכר כוורת: **במפניא פנה**. והכי הלכתא דברייתא עיקר וגם לשון המשנה דקמתי ומסרסן כן משמע שתחלה נוטל ג' נחלין רצופין ואחר כך מסרסן זה נוטל אחד ה' [הלוקה] נוטל אחד ומניח אחד לצורך המוכר: **דבש**. אפי' בכוורתו אינו יוצא מידי מאכל ואע"פ שיש עת שהדבורים אוכלין דובסנן אפילו הכי אינו יוצא מידי מאכל עד שיקצוהו צפירוש למאכל דבורים. א"צ (ט) דוקא בכוורתו היו אוכל אצל אם זכר מכוורתו לא משקה מסתמא אלא אם כן חישב עליו לאכילה כדמתניא בהדיא בראש דמסקת טהרות: **לא אוכל**. לטמא צדיעית. ומיחר לעלמן מוקבל אוכל טומאה בכל שהוא כדמפרש בתורת כהנים [שמיני פרק ט] מכל האוכל אשר יאכל (ויקרא יא) אצל האי דבש בכוורתו אין לו תורה אוכל כלל אפילו לקבל טומאה: **שתי חלות**. שמיניין לימות הגשמים לפרנסת הדבורים ומפריה בתוספתא [פ"ד ה"ה] שכן חלות חלוניות צפירוש ר"ח: **רעא אמר ר' אליעזר** היא. משום דסתם דבש לא משמע ליה שתי חלות אלא כל דבש של כוורת הלכך ניחא ליה לרעא טפי לאוקומה כייחידא:

הא באמה (א) והא בברתא. כלומר משנה וברייתא חד הוא ומפריה בריכה ראשונה דמתני' היינו בריכה ראשונה של כל אם ואם והא בברתא כלומר כל אם ואם צין צנות צין אמהות) וברייתא נמי ה"ק מפריה בריכה ראשונה ושניה היינו ראשונה לבריכה שהפריח והיא שניה לאמה לבריכה הראשונה שצצצילה מפריה אלו והא דתין שניה ושלישית ורביעית" אלא דלאנו כי רוכלא ליחשיב ולזל: **דבש** בכוורתו אינו יוצא מידי מאכל צעורם. פ"ה עד שיקצוהו למאכל דבורים צפירוש ואין נראה לר"י דאין לך דבר ראוי לאכילה שיעיל צו שום דבר עד שיפסל מאכלת כלל: **אינו יוצא מידי מאכל צעורם**. תימנה לר"י דבגמ' מנכירין (פ"ו מ"ד) חשיב דבש זהיו ז' משקים ב' ולאמר ר"י דהיינו אחר שהופרש מן השעוה אצל בכוורתו שהוא עם השעוה יש עליו תורת אוכל ולא תורת משקה:

פרק ח
יוסי בר חנינא לא חרדל מסרסן אלא מתוך שפיהן חד חצורות ואוכלות את דובסנן ר' יוחנן אמר נוטל שלשה נחלין בסירוס במתניתא תנא 'נוטל ג' נחלין בזה אחר זה מכאן ואילך נוטל אחת ומניח אחת: חלות דבש מניח שתי חלות וכו': **אמר רב כהנא** דבש בכוורת אינו יוצא מידי מאכל לעולם אלמא קסבר לא בעי מחשבה מיתבי דבש בכוורת אינו לא אוכל ולא משקה אמר אביי לא צריכא אלא לאותן שתי חלות רבא אמר רבי אליעזר היא דתנן

לשלישי וקורין לו טיר"ל"ל ויש שעושין עד ז' וח' פעמים במלכות יון ובמלכות זר ורובן עושין ג' פעמים והשלישי גרוע מכולן לאחרון אחרון גרוע הלכך די בג' נחלין ראשונים שהן חשודין: **ומסרם**. כלומר מכאן ואילך גורס להם המוכר שימסרום מאלהין ולא יעשו עוד פירות כדי שיהיו טורדין ועסוקין לעשות דבש אין עושין ולדות והדבש של מוכר הוא שכן דרך הכוורת לאחר שילדו כל הנחלין עושה דבש ויש שהורגין אותן ולוקחין הדבש ויש שמריקין אותן לכוורת ריקנית: **ומסרם**. בגמרא מפרש: **חלוש דבש**. הכוורת לאחר שעשתה פירות ויאלו הנחלין לוקחין את הדבש והוא עשוי חלות חלות ויש בו י' חלות או עשרים זה צד זה משעוה ודבש מעורב יחד והמוכר חלות כוורתו ולא מכר את הכוורת רואה הוא להכניסה בימות הגשמים להנעימה לשנה הבאה לעשות פירות והלכך מסתמא שיר ב' חלות להתפרנס בהן הדבורים בימות הגשמים: **גרופיות**. ענפים וחוחר וזמון. כדאמר' בבראשית רבה ט' ויטע כרם [בראשית ט'] לא היה לו ליטע לא ייחור אחד ולא גרופית אחת ומהיכן היה לו א"ר אבא בר כהנא הכנים עמו וזמורות לנטיעות וייחורים לתאנים וגרופיות לזיתים: **גב' והפניא**. הלוקה פירות שוכר מפריה בריכה ראשונה ושניה וקס"ד דשתי בריכות הללו מן האמהות כגון בריכה ראשונה של ניסן ובריכה שניה של אייר והלכך קשיא לתמיתין דלא משיירא אלא בריכה ראשונה של אמהות אצל כל מה שילדו האמהות עוד הכל מכור: **ה"ג כפי** ר"ח מרומי לא קשיא לא לה הא לאמה. האי שניה אצריכה ראשונה קאי שפירא גם בריכה ראשונה שתלד והיא בריכה ראשונה לסוף ב' חדשים כדי שיהיו זוות (א) לבריכה אמן ראשונה וכן משמע הא לה האי שניה לה לבריכה ראשונה משיירין אותה כדי שתתקיים היא: **והא לאמה**. האי בריכה ראשונה דקמתי במתני' ובברייתא לאמה קאמר שמשיירין לה לאם בריכה ראשונה ממנה להיות לה לזוואת וצאה הברייתא להשיעונו דמההיא בריכה ראשונה של אם משיירין גם ממנה בריכה ראשונה ומאי דלא פירש במתני' פירש בברייתא. והאי דקרי לפירות בריכה ראשונה שניה משום דשניים הם לאמהות של אמן בני צנים שניים הם לוקחים. וצין מתני' וצין ברייתא במוכר פירות שזוכו סתם מיידי והמשנה והברייתא במכירה אחת מיידי ובשוכר אחד כמו שפירשתי אלא שהברייתא פירשה יותר מן המשנה דמתני' לא איירי בצני בריכה ראשונה אם יפריח גם מהם או לא וכן נראה בעיני ועיקר.

ויש לשנוות הרבה דמוקי לה בשני שזכרין או בשתי מכירות ואין בהן ממש ושיטת השמועה אינה מתישבת בהן כלל: **ופריך** גמרא **לאמה מ"ט**. די בבריכה ראשונה דקמתי מתני' מפריה בריכה ראשונה ולא קמתי ב' בריכות שפירא דמשום דמנטוותא אצרתא כלומר אצריכה ראשונה דשצבקיין לא ולאזנה הוא הזכר בן זוגה כן פרי"ח. ולא הוא צריך דבר לו אלא משום דלא תקשי מה לנו לזוואת דברתא אלא ש לה בן זוג דמנטוותא בדיה הלכך פירש לך דלכל היותר שני מיני זוות בעי מתני' בן זוגה וצניה: **איחי נמי**. בריכה ראשונה מנטוותא אלאמה ואכן זוגה שהרי יש לה שני מיני זוות ולמה אנו מנריקין להניח לה בריכה ראשונה כדי שלא תצרח היא ומתוך כך תצרח גם האם וחרב השוכר: **ומשני אמה אצרתא**. לצד מנטוותא שרחמי האם על הבת אצל ברתא דהיינו בריכה ראשונה לא מנטוותא אלאמה לצד ואכן זוגה אלא אם כן יש לה צנים הלכך מניחין גם לבריכה ראשונה צנים דקמתי אצלה חצורות טובא אמה וכן זוגה ובריכה ראשונה ובריכה של בריכה ראשונה בת הבת דכיון דליאכא ג' חצורות אפי' בני בריכה ראשונה לא ערקו דמנטוותי אלאמה ואם אמן ואין להניח להם צנים לאנטוותי בהדיהו דהשתא האם מנטוותא אצרתא בריכה ראשונה ובריכה ראשונה מנטוותא נמי אצרתא בריכה שניה לאם שהיא ראשונה לה וההיא מנטוותא אלאמה ואלא אמה דהו לה חצורות טובא. כן נראית בעיני שיטת שמועה זו ויש לשנוות רבות וא"ל ליישבן: **צמה מסרסן**. דלשון סירוס אצרות משמע שפוטרה של משנה: **תחדל** להאכילן חרדל כדמפרש לקמיה: **לא חרדל מסרסן אלא**. גרמא בעלמא קרגים להו כדמפרש: **חד**. מר: **ואוכלות אם דובסנן**. ומתוך שציעותן בטילות מפריה ורביה וחצורות ועושות דבש. ורבינו חננאל פירש אוכלות דבש שצנקי החלות וחצורות ומגדלות צנקים ואיכא למימר דלשנה הבאה יולדו אותן הדבורים ויהיו של מוכר: **ור' יוחנן**. לאו אסירוס של זכרות מיידי כלל אלא האי סירוס לשון דילוג הוא כמו קראה סירוסין במסכת מגילה ירושלמית וזה"ק מתני' נוטל ג' נחלין ע"י דילוג ראשון שלישי וחמישי והמוכר יכול השאר שיהיה לשניה מן הטובים ומן הכחושין שכן דרך סתם מוכר כוורת: **במפניא פנה**. והכי הלכתא דברייתא עיקר וגם לשון המשנה דקמתי ומסרסן כן משמע שתחלה נוטל ג' נחלין רצופין ואחר כך מסרסן זה נוטל אחד ה' [הלוקה] נוטל אחד ומניח אחד לצורך המוכר: **דבש**. אפי' בכוורתו אינו יוצא מידי מאכל ואע"פ שיש עת שהדבורים אוכלין דובסנן אפילו הכי אינו יוצא מידי מאכל עד שיקצוהו צפירוש למאכל דבורים. א"צ (ט) דוקא בכוורתו היו אוכל אצל אם זכר מכוורתו לא משקה מסתמא אלא אם כן חישב עליו לאכילה כדמתניא בהדיא בראש דמסקת טהרות: **לא אוכל**. לטמא צדיעית. ומיחר לעלמן מוקבל אוכל טומאה בכל שהוא כדמפרש בתורת כהנים [שמיני פרק ט] מכל האוכל אשר יאכל (ויקרא יא) אצל האי דבש בכוורתו אין לו תורה אוכל כלל אפילו לקבל טומאה: **שתי חלות**. שמיניין לימות הגשמים לפרנסת הדבורים ומפריה בתוספתא [פ"ד ה"ה] שכן חלות חלוניות צפירוש ר"ח: **רעא אמר ר' אליעזר** היא. משום דסתם דבש לא משמע ליה שתי חלות אלא כל דבש של כוורת הלכך ניחא ליה לרעא טפי לאוקומה כייחידא:

פרק ח
יוסי בר חנינא לא חרדל מסרסן אלא מתוך שפיהן חד חצורות ואוכלות את דובסנן ר' יוחנן אמר נוטל שלשה נחלין בסירוס במתניתא תנא 'נוטל ג' נחלין בזה אחר זה מכאן ואילך נוטל אחת ומניח אחת: חלות דבש מניח שתי חלות וכו': **אמר רב כהנא** דבש בכוורת אינו יוצא מידי מאכל לעולם אלמא קסבר לא בעי מחשבה מיתבי דבש בכוורת אינו לא אוכל ולא משקה אמר אביי לא צריכא אלא לאותן שתי חלות רבא אמר רבי אליעזר היא דתנן

עין משפט נר מצוה

לב א ב מיי פכ"ג מהל' מריה הל' יא יב יג טו"ע מ"מ ס"י ר"ג מנח"א וספין כ"ט ספין יח: לב ג מיי שם הל' יד: לד ד מיי שם הל' טו וספין שם טו"ע חו"מ ס"י רע"ט ספין יד: לה ה ו מיי שם הל' יב יג וספין שם טו"ע ח"מ ספין רכ ספין יח ועין שם:

לעני רש"י
טירצ"ל. נחיל שלישי
(של שנה).

רבינו גרשום

פסיקא הלוקה פירות שוכר. כגון שאמר לו צניסן מכור לי פירות שנה זו מה שילדו בכל חדש אצל האמהות לא קנה. ודך היונים לעשות שני ולדות בכל חדש זכר ונקבה חוץ מחדש אדר שאין יולדין והנהו ולדות גם הם לסוף ב' חדשים עושים ולדות בכל חדש וכל שני ולדות קרוין בריכה: **מפריה**. הלוקה בריכה ראשונה מניח לפירות עם האם שאותן לא מכר שכן דרך המוכרין פירות שוכר לעכב בריכה ראשונה להיות זוות לאמהות להתקיים השוכר פן יצרחו האמהות והוא שזוכו לא מכר הלכך מסתמא גם בריכה ראשונה שיר המוכר להיות עם השוכר דזו היא קיים השוכר. ובגמ' מפרש דגם פירות הראשונים דההיא בריכה ראשונה שיר המוכר להיות זוות להך עם בריכה ראשונה פן תצרח דהא אלאמה לא מנטוותא ומכיון שתצרח בריכה ראשונה תצרח גם האם ונמלא מפקדי שזוכו. כך דעמי לפרשה בגמ': **פירות כוורת**. של שנה אחת. דבורים הנולדים מן הכוורת: **נוטל ג' נחלים**. ג' חצורות הולדות ראשונה בג'. וזמנים מט' ימים או י' ימים זה אחר זה שכן דרך הכוורת בתחלת ימות הקיץ יוצא מן הכוורת נחל של דבורים ילדות שילדו האמהות ויושצין על ענף האילן

ומציא כוורת חדש ומכניסן למוכו וכן לסוף ט' או י' ימים יוצא נחל של דבורים אחר ומציא כוורת אחרת ריקנית ומכניסן למוכו וכן השלישי וקורין לו טיר"ל"ל ויש שעושין עד ז' וח' פעמים במלכות יון ובמלכות זר ורובן עושין ג' פעמים והשלישי גרוע מכולן לאחרון אחרון גרוע הלכך די בג' נחלין ראשונים שהן חשודין: **ומסרם**. כלומר מכאן ואילך גורס להם המוכר שימסרום מאלהין ולא יעשו עוד פירות כדי שיהיו טורדין ועסוקין לעשות דבש אין עושין ולדות והדבש של מוכר הוא שכן דרך הכוורת לאחר שילדו כל הנחלין עושה דבש ויש שהורגין אותן ולוקחין הדבש ויש שמריקין אותן לכוורת ריקנית: **ומסרם**. בגמרא מפרש: **חלוש דבש**. הכוורת לאחר שעשתה פירות ויאלו הנחלין לוקחין את הדבש והוא עשוי חלות חלות ויש בו י' חלות או עשרים זה צד זה משעוה ודבש מעורב יחד והמוכר חלות כוורתו ולא מכר את הכוורת רואה הוא להכניסה בימות הגשמים להנעימה לשנה הבאה לעשות פירות והלכך מסתמא שיר ב' חלות להתפרנס בהן הדבורים בימות הגשמים: **גרופיות**. ענפים וחוחר וזמון. כדאמר' בבראשית רבה ט' ויטע כרם [בראשית ט'] לא היה לו ליטע לא ייחור אחד ולא גרופית אחת ומהיכן היה לו א"ר אבא בר כהנא הכנים עמו וזמורות לנטיעות וייחורים לתאנים וגרופיות לזיתים: **גב' והפניא**. הלוקה פירות שוכר מפריה בריכה ראשונה ושניה וקס"ד דשתי בריכות הללו מן האמהות כגון בריכה ראשונה של ניסן ובריכה שניה של אייר והלכך קשיא לתמיתין דלא משיירא אלא בריכה ראשונה של אמהות אצל כל מה שילדו האמהות עוד הכל מכור: **ה"ג כפי** ר"ח מרומי לא קשיא לא לה הא לאמה. האי שניה אצריכה ראשונה קאי שפירא גם בריכה ראשונה שתלד והיא בריכה ראשונה לסוף ב' חדשים כדי שיהיו זוות (א) לבריכה אמן ראשונה וכן משמע הא לה האי שניה לה לבריכה ראשונה משיירין אותה כדי שתתקיים היא: **והא לאמה**. האי בריכה ראשונה דקמתי במתני' ובברייתא לאמה קאמר שמשיירין לה לאם בריכה ראשונה ממנה להיות לה לזוואת וצאה הברייתא להשיעונו דמההיא בריכה ראשונה של אם משיירין גם ממנה בריכה ראשונה ומאי דלא פירש במתני' פירש בברייתא. והאי דקרי לפירות בריכה ראשונה שניה משום דשניים הם לאמהות של אמן בני צנים שניים הם לוקחים. וצין מתני' וצין ברייתא במוכר פירות שזוכו סתם מיידי והמשנה והברייתא במכירה אחת מיידי ובשוכר אחד כמו שפירשתי אלא שהברייתא פירשה יותר מן המשנה דמתני' לא איירי בצני בריכה ראשונה אם יפריח גם מהם או לא וכן נראה בעיני ועיקר.

(א) כ"צ אידי מני מנטוות אלאמה וכו' ומתני' מפרש שני בריכות. (ב) נראה דל"ל אין אתה רשאי לפרס האמהות כדי שיהיו לו חולדות: